Sumonyi Zoltán

A kiürült éden

Katáng Mihály ifjúsága

„Fülelt a csend - egyet ütött.
Fölkereshetnéd ifjúságod;”
(József Attila: Eszmélet)

Folytatás

12.
„A képen kézi nyomdagépet látsz.
Azon nyomtatta éppen százhetvenhét
éve a Nemzeti dalt Heckenast,
meg ott nyomtatta, persze, a Tizenkét
pontot, hogy mit kíván a nemzeted még
azon felül, hogy állnál talpra már.”
„Szabadságot! – mi mást? A *lehúzó* gép
fölött (és éppen németül) ez állt:
Pressfreikeit! – Ott állok!” – kiáltott fel Katáng.

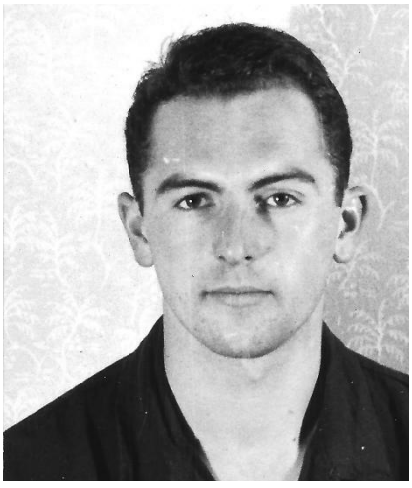

13.
Igen, egy évig dolgozott Mihály
a szedőterem oldalfolyosóján.
Jobbról meg sorban sok nehéz regál-
szekrény: sűrűn rakott deszkák a polcán.
Azokról szedte le egy széles tálcán
az ólombetűs könyvoldalakat,
mert minden deszkán egy ív kiszedett, és
csak spárgával rögzített oldalak;
ha az leugrott, egy marék ólom maradt.

14.
Egy fél ív, éppen nyolc oldal szedés
fért rá a kéziprés acél lapjára.
Szivacshengerrel megfestette és
egy-egy papírlapot helyezve rája
bekurblizta a prés alatti *házba*,
s jobbkézzel húzta meg a kajla kart.
Öt másolat ment a korrektúrára,
Kataing viszont olykor többet *kihajt*,
mert volt néhány szöveg, mit olvasni akart.

15.
Egy antropológus tanulmányából
(huszonhat oldal) több lapot húzott le.
A Vérmező-környéki ásatásról
számolt be az, hol öt főt nyakazott le
a hóhér, s külön sírba temettette
a törzseket, külön a fejeket, –
és százhatvanöt év után keresve
– portrék után – a szétszórt részeket,
kirakta úgy, hogy végül összeillenek.

16.
Kataing elképzelte, könyvtárban ül
s efféle tanulmányokat lapozgat.
Mert bánta már, hogy oly kelletlenül
unatkozott az iskolapadokban.
Bezzeg most ülne ott! Az fájt legjobban,
hogy evezni félannyit sem tudott
mint gimnazistaként, mert reggel héttől
(ebédszünettel) négyig dolgozott,
de volt, hogy este nyolcig túlórázhatott.

17.
Hogy bánta már, hogy nem fellebbezett!
Lazán, betelt létszámra hivatkozva,
kapott Katáng egy sablon-levelet
(kipontozott sorokra kézzel írva),
hogy *helyhiány*, de mert elég a pontja,
a rektornál fellebbezni lehet…
„Kinek van ott helye, ha énnekem nincs?!
Inkább jövőre! Más egyetemet!
Ezek meg itt, később, csak szégyenkezzenek!”

folyt. köv.